

Resortowy program rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „MALUCH” z dniem 19 lipca 2013 r. przybiera następujące brzmienie:

I. Podstawa prawna Programu

Art. 62 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz.U. Nr 45, poz. 235, z późn. zm.).

II. Cele Programu

Celem Resortowego programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „MALUCH”, zwanego dalej „Programem „MALUCH” lub „Programem”, jest realizacja polityki rodzinnej rządu odnoszącej się do wspierania rodziny w działaniach opiekuńczych nad małymi dziećmi poprzez:

- stworzenie warunków dla rozwoju zróżnicowanych instytucji opiekuńczo-edukacyjnych dla dzieci w wieku do lat 3 (w wyjątkowych przypadkach do lat 4), zwanych w dalszej części Programu również „małymi dziećmi”,
- wsparcie podmiotów działających zgodnie z *ustawą o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3* w tworzeniu instytucji opiekuńczo - edukacyjnych dla małych dzieci, zgodnie z potrzebami lokalnej społeczności,
- umożliwienie rodzicom i opiekunom dzieci podjęcie aktywności zawodowej,
- poprawę standardów funkcjonowania instytucji opieki nad małymi dziećmi,
- zapewnienie każdemu potrzebującemu małemu dziecku miejsca w instytucji opieki do czasu osiągnięcia poziomu rozwoju i umiejętności niezbędnych do edukacji przedszkolnej.

Program „MALUCH” wpisuje się w zadania wynikające m.in. z:

- Strategii Rozwoju Kraju 2020 (Obszar strategiczny II. Konkurencyjna gospodarka, Cel II.4. Rozwój kapitału ludzkiego, Priorytetowe kierunki

interwencji publicznej II.4.1. Zwiększenie aktywności zawodowej oraz II.4.2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego; Obszar strategiczny III. Spójność społeczna i terytorialna, Cel III.1. Integracja społeczna, Priorytetowy kierunek interwencji publicznej III.1. Zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym),

- Strategii polityki społecznej na lata 2007-2013 (Priorytet 1. Poprawa warunków powstawania i funkcjonowania rodzin. Wsparcie rodzin w wychowaniu i edukacji dzieci.),
- Krajowego Programu Reform na rzecz realizacji Strategii „Europa 2020” (Działanie 3 Aktywność dla wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu, poddziałanie 3.1: Nowoczesny rynek pracy),
- złożonej przez Prezesa Rady Ministrów Donalda Tuska deklaracji o zapewnieniu w 2015 roku każdemu potrzebującemu dziecku w wieku do lat 5 miejsca w instytucji opieki nad dziećmi.

Podejmowanie działań na rzecz godzenia pracy zawodowej z opieką nad dziećmi jest spełnieniem zobowiązania Polski do realizacji celów *Strategii Europa 2020*, która jest kluczowym dokumentem wyznaczającym kierunki działania Unii Europejskiej w obszarze rozwoju społeczno-ekonomicznego. Jednym z celów *Strategii* jest wzrost aktywności zawodowej. Dla jego osiągnięcia UE postuluje m.in. stosowanie różnorodnych rozwiązań ułatwiających podejmowanie i utrzymywanie aktywności na rynku pracy, dzięki możliwości godzenia obowiązków rodzinnych z zawodowymi. Ponadto jednym z zaleceń Rady Unii Europejskiej z dnia 10 lipca 2012 r. w stosunku do Polski w sprawie Krajowego Programu Reform jest podjęcie działań dotyczących wzmocnienia wysiłków na rzecz podwyższenia wskaźnika przyjmowania dzieci

do placówek opieki nad najmłodszymi dziećmi. Program MALUCH jest jednym ze środków umożliwiających realizację tych postulatów i zaleceń.

III. Zakładane efekty Programu

Uchwalona przez Sejm *ustawa z dnia 10 maja 2013 r. o zmianie ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 oraz niektórych innych ustaw* (Dz.U. z dnia 28 czerwca 2013 r., poz. 747) zmienia m.in. zakres działania Programu. W całym 2013 r., jako efekt nowelizacji ustawy i wprowadzenia zmian w Programie, spodziewany był przyrost nowych miejsc w instytucjach opieki nad małymi dziećmi na poziomie 8 tys. miejsc, z tego 3 tys. miejsc w instytucjach niepublicznych (osób fizycznych i innych uprawnionych podmiotów). Ponadto rozszerzony w 2013 r. zakres Programu o dofinansowanie bieżących kosztów funkcjonowania miejsc opieki nad małymi dziećmi, ma przynieść w efekcie utrzymanie istniejących i nowotworzonych miejsc.

IV. Finansowanie Programu

Program w 2013 r. finansowany jest ze środków budżetu państwa w wysokości 90 mln zł, ujętych w *ustawie budżetowej na rok 2013* w rezerwie celowej część 83, poz. 58 - *Środki na realizację zadań wynikających z ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3*. Dysponentami środków budżetowych na dotacje przyznawane w ramach Programu są Wojewodowie, którzy przekazują dotacje podmiotom biorącym udział w Programie na podstawie umów, zgodnie z art. 62 ust. 6 *ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3*.

Na drugą edycję Programu MALUCH w 2013 r. Minister Pracy i Polityki Społecznej przeznacza kwotę 20 mln zł, z możliwością jej zwiększenia.

V. Adresaci Programu

Adresatami drugiej edycji Programu w 2013 r. są:

- osoby fizyczne,
- osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej.

Przy kwalifikowaniu beneficjentów Programu brane są pod uwagę następujące kryteria:

- niezaspokojone zapotrzebowanie na miejsca w instytucjach opieki nad małymi dziećmi w gminie, której dotyczy oferta, w relacji do liczby dzieci w wieku do 3 lat w tej gminie, z uwzględnieniem weryfikacji podanych wielkości na zasadach określonych w regulaminie,
- podatkowe dochody gminy, na terenie której działa instytucja której dotyczy oferta, w przeliczeniu na 1 mieszkańca (wskaźnik G),
- wysokość miesięcznej opłaty od rodzica za pobyt i wyżywienie dziecka,
- forma opieki nad dziećmi - z preferencjami dla dziennego opiekuna.

VI. Podmioty uczestniczące w realizacji Programu oraz ich zadania

1. Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej:

- opracowanie Programu przy współpracy wojewodów,
- określenie, przy współpracy z wojewodami: regulaminu konkursu, wzoru oferty, zaleceń do umowy zawieranej pomiędzy wojewodą a beneficjentem oraz wzorów sprawozdań z realizacji Programu,
- ogłoszenie konkursu,
- udzielanie informacji o zasadach Programu i warunkach konkursu, a także ich interpretacja,

- ostateczny wybór ofert spośród ofert zakwalifikowanych do dofinansowania przez wojewodów, ogłoszenie wyników - listy podstawowej i listy rezerwowej,
- wniosek do Ministra Finansów o rozdysponowanie środków do budżetów wojewodów odpowiednio do ostatecznego wyboru ofert,
- analiza sprawozdań wojewódzkich z realizacji Programu,
- sporządzenie sprawozdania zbiorczego z realizacji Programu,
- monitorowanie ciągłości realizacji zadań finansowanych z Programu.

2. Wojewodowie:

- współpraca z Ministrem Pracy i Polityki Społecznej przy opracowaniu Programu, regulaminu konkursu, wzoru oferty, zaleceń do umowy zawieranej pomiędzy wojewodą a beneficjentem oraz wzorów sprawozdań z realizacji Programu,
- udzielanie informacji o zasadach Programu i warunkach konkursu,
- kwalifikacja ofert składanych przez uprawnione podmioty,
- przekazanie list zakwalifikowanych ofert do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej,
- wnioskowanie do Ministra Finansów, wraz z Ministrem Pracy i Polityki Społecznej, o środki budżetowe odpowiednio do ostatecznego wyboru ofert,
- podpisywanie umów z podmiotami wyłonionymi w konkursie,
- przekazanie środków podmiotom wyłonionym w konkursie,
- analiza sprawozdań z realizacji Programu,
- rozliczenie dotacji,
- przekazanie do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej sprawozdania wojewódzkiego z realizacji Programu,

- kontrola i nadzór nad realizacją Programu w województwie, z uwzględnieniem postanowień umów sporządzonych zgodnie z art. 62 ust. 6 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3,
- monitorowanie ciągłości realizacji w województwie zadań finansowanych z Programu.

3. Podmioty uprawnione do otrzymania dotacji:

- złożenie oferty,
- realizacja zadań zgodnie z podpisanymi umowami,
- rozliczenie dotacji,
- dochowanie minimalnego okresu funkcjonowania instytucji lub miejsc opieki dofinansowanych z dotacji budżetu państwa, zgodnie z Programem i podpisaną umową,
- przekazanie do Wojewody sprawozdania z realizacji zadania dotowanego z Programu oraz sprawozdania z dochowania minimalnego okresu funkcjonowania instytucji lub miejsc opieki dofinansowanych z dotacji.

VII. Zasady dofinansowania zadań

Przedmiotem dofinansowania jest:

- 1) zapewnienie funkcjonowania nowych miejsc opieki utworzonych w 2013 r. w żłobkach i klubach dziecięcych,
- 2) organizacja nowych miejsc opieki u dziennych opiekunów w 2013 r. oraz zapewnienie ich funkcjonowania.

Udział budżetu państwa w dofinansowaniu zakwalifikowanej oferty wynosi:

- w przypadku żłobków na zapewnienie funkcjonowania nowych miejsc opieki utworzonych w 2013 r.: **1050 zł miesięcznie na jedno miejsce**, nie więcej niż 80% wartości kosztów realizacji zadania oraz nie więcej niż wartość miesięcznej opłaty rodzica za pobyt i wyżywienie ustalonej bez uwzględnienia kwoty uzyskanego dofinansowania,
- w przypadku klubów dziecięcych na zapewnienie funkcjonowania nowych miejsc opieki utworzonych w 2013 r.: **520 zł miesięcznie na jedno miejsce**, nie więcej niż 80% wartości kosztów realizacji zadania oraz nie więcej niż wartość miesięcznej opłaty rodzica za pobyt i wyżywienie ustalonej bez uwzględnienia kwoty uzyskanego dofinansowania,
- w przypadku dziennych opiekunów na zapewnienie funkcjonowania nowych miejsc opieki utworzonych w 2013 r.: **1050 zł miesięcznie na jedno miejsce**, nie więcej niż 80% wartości kosztów realizacji zadania oraz nie więcej niż wartość miesięcznej opłaty rodzica za pobyt i wyżywienie ustalonej bez uwzględnienia kwoty uzyskanego dofinansowania,
- w przypadku dziennych opiekunów na organizację nowych miejsc opieki u dziennego opiekuna w 2013 r.: **5000 zł**, nie więcej niż 80% wartości kosztów realizacji zadania.

Uzyskane kwoty dofinansowań na zapewnienie funkcjonowania nowych miejsc opieki utworzonych w 2013 r. uzyskane z dotacji z budżetu państwa pomniejszają miesięczne opłaty rodziców.

Dofinansowaniu z budżetu państwa nie podlegają miejsca opieki, w przypadku których miesięczna opłata rodzica za pobyt i wyżywienie jest wyższa niż 200% kwoty miesięcznego dofinansowania na zapewnienie funkcjonowania nowych miejsc opieki utworzonych w 2013 r. - z uwzględnieniem rodzaju instytucji.

Podmiot objęty dofinansowaniem z Programu zobowiązuje się do zapewnienia funkcjonowania instytucji lub miejsc opieki nad dziećmi dofinansowanych z udziałem środków z Programu do 31 grudnia 2014 r.

VIII. Warunki i zasady składania ofert do Programu

Wybór beneficjentów programu odbywa się w drodze **konkursu ofert**:

- ogłoszenie konkursowe zamieszczone jest na stronach internetowych Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej,
- ofertę składa uprawniony podmiot do właściwego Wojewody, zgodnie z regulaminem stanowiącym załącznik do ogłoszenia konkursowego,
- podmiot zapewnia wkład finansowy wskazany w zasadach dofinansowania zadań,
- podmiot w ofercie zobowiązuje się do zapewnienia odpowiedniej obsady kadrowej przy realizacji zadań objętych dofinansowaniem z Programu,
- dopuszczalne jest składanie więcej niż jednej oferty na różne zadania.

Standardy odnośnie:

- 1) wymagań lokalowych i sanitarnych dotyczących żłobków i klubów dziecięcych,
  - 2) opieki i edukacji, według których będzie sprawowana opieka nad dziećmi w żłobkach, klubach dziecięcych i przez dziennego opiekuna,
  - 3) jakości wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych i edukacyjnych
- muszą być zgodne z warunkami i standardami jakości zawartymi w *ustawie o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3* oraz w aktach wykonawczych do ustawy.